

15.11.2018 MHa

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi
juho-antti.jantunen@minedu.fi

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy -nimisestä osakeyhtiöstä (OKM/49/010/2018)

Esityksen päätavoitteet

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua CSC Oy:tä koskevasta hallituksen lakiesityksestä, jolla säädettäisiin yhtiön tehtävistä ja asiakasryhmistä, ja jonka tarkoituksena olisi selkeyttää yhtiön asemaa uuden hankintalain puitteissa.

Jaamme esitysluonnoksen tavoitteet, jotka koskevat Suomen tieteen kansainvälisen tason, kilpailukyvyn ja huippututkimuksen edellytysten vahvistamista sekä kansallisen ja kansainvälisen yhteistyön lisäämistä. Edelleen näemme tärkeänä, että julkisen hallinnon tietojärjestelmät ovat yhteentoimivia ja mahdollistavat tiedon jouhevan käytön ja jakamisen sekä julkishallinnon sisällä että yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa.

Yksinoikeuksien perusteet

Vaikka Teknologiateollisuus ry kannattaa esityksen yleisiä tavoitteita, näemme että tavoitteita ei saavuteta antamalla esityksen mukaisesti CSC:lle erityisasema yksinoikeuksin. Suomessa tulisi päinvastoin välttää uusien yksinoikeuksien luomista markkinoille. Ennemminkin liiketoiminnan ja viennin kehittämiseksi tulisi tarkastella, onko vanhoihin yksinoikeuksiin enää perusteita.

Esityksessä viitataan hankintalain 17 §:ään, jossa todetaan yksinoikeuden perusteeksi, että markkinatarjontaa ei ole lainkaan tai riittävästi, tai jos yksinoikeus on välttämätön valtion turvallisuusintressien tai huoltovarmuuden näkökulmasta. Erityisesti kun huomioidaan esityksen laaja palvelujen määrittely, yksinoikeuden perusteet eivät Teknologiateollisuus ry:n mielestä missään tapauksessa toteudu.

Markkinat

Esitysluonnoksessa perustellaan yksinoikeuden luomista myös CSC:n ylivertaisella erityisosaamisella, valtion turvallisuusintresseillä ja eurooppalaisen tutkimusverkko-yhteistyön mahdollistamisella. Esitysluonnoksessa todetaan, että kapasiteettipalveluja on jonkin verran yksityisellä sektorilla saatavissa, mutta CSC:n omaama asiantuntijatukea kapasiteetin hyödyntämiseksi tieteellisessä laskennassa ja data-analytiikassa ei olisi.

Teknologiateollisuus ry:n näkemys on, että esityksen perustelut eivät ole valideja. Yksityisellä sektorilla on tarjolla sekä kapasiteettipalveluja että korkeatasoisia data-analytiikkapalveluja yhä

15.11.2018 MHa

enenevässä määrin. Jos CSC:llä olisi näihin liittyen erityisosaamista ja se pystyisi toimimaan kustannustehokkaasti, se pärjäisi kilpailulla markkinalla paaluttamatta kenttää yksinoikeuksin. Funet-verkon ylläpito ja perusinfrastruktuuripalvelut suurlaskennassa lienevät alueita, joilla CSC:ssä edelleen on erityisosaamista, mutta nämä eivät sinänsä perustele yksinoikeuksia.

Turvallisuusintressit voidaan hankintalakiin perustuen ottaa hankintamenettelyssä huomioon. Lisäksi erityislaki julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista antaa raameja hankinnoille. Siten yksinoikeus ei ole perusteltu tältäkään osin.

Näemme myös valtioneuvoston päätöksiin ja kustannussäästöihin liittyvät perustelut esityksessä kyseenalaisiksi. Tältä osin viittaamme EK:n lausuntoon asiassa.

Teknologiateollisuus ry:n näkemyksen mukaan kilpailuneutraliteetti kärsisi vakavasti, jos laki säädettäisiin esitysluonnoksen mukaisesti. Esimerkiksi terveysteknologian alueella Suomessa kehitetään liiketoimintaa mm. biopankkien ja sairaaloiden datanhallinnassa. Lakiesitys monopolisoisi merkittävän osan tätä palvelutoimintaa CSC:lle ja sulki muut yritykset ulos kilpailutuksista. Hankintaprosessin tasapuolisuuden näkökulmasta tämä olisi mahdoton konsepti. Mielestämme CSC:n tulisi julkisen tahon omistamana yhtiönä pääosin toimia palvelujen asiantuntevana järjestäjänä kuin itse palvelun tuottajana. Siinäkin tapauksessa, että CSC itse tuottaa jotain palvelua, on muiden yritysten pystyttävä kilpailutuksissa tarjoamaan palvelujaan tasavertaisessa asemassa CSC:hen nähden.

Kunnioitavasti

Ville Peltola
Johtaja, Digitalisaatio
Teknologiateollisuus ry